

ROMÂNIA
TRIBUNALUL CLUJ
SECȚIA CIVILĂ

Dosar nr. (...)

ÎNCHEIERE
Ședința publică de la 12 Iulie 2017
Instanța constituită din:
PREȘEDINTE (...)
Judecător (...)
Grefier (...)

S-a luat spre examinare în vederea pronunțării asupra 1: cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene raportat la interpretarea sintagmei „se va ceda cauza” din art. 15 din Regulamentul (CE) 2201/2013 și 2. cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vedere pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: dacă, în cazul în care instanța română este instanța solicitată în baza art. 15 din Regulamentul (CE) 2201/2013 să trimită la o instanță mai bine plasată o cauză, ce se găsește în etapa apelului, hotărârea primei instanțe va fi anulată de către instanța de apel, prin decizia de trimitere, ori va fi considerată desființată ca efect al admiterii cererii de trimitere a cauzei la o instanță mai bine plasată, cereri formulate în cursul soluționării apelului promovat de către reclamanta IQ în contra Sentinței civile nr. 6022 din 21.06.2016 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca în prezentul dosar, privind și pe intimatul pârât JP. , având ca obiect exercitarea autorității părintești – disjuns din dosar nr. (...).

Mersul dezbaterilor și susținerile orale ale părților asupra acestor cereri au avut loc în ședința publică din 11 Iulie 2017, fiind consemnate în încheierea ce face parte integrantă din prezenta, termen la care, având nevoie de timp pentru a delibera, instanța a amânat pronunțarea pentru data de azi, când a hotărât următoarele:

TRIBUNALUL

Deliberând asupra chestiunilor rămase în pronunțare, tribunalul a apreciat că în concurența dintre cele două cereri de sesizare, are prioritate aceea de sesizare a C.J.U.E., intrucat în situația în care răspunsul dat de instanța solicitată va fi acela că trimiterea la o instanță mai bine plasată nu se aplică în speță, nu mai prezintă relevanță să lămurim modalitatea procedurală în care instanța de apel poate dispune această trimitere.

În privința chestiunea necesității sesizării C.J.U.E în conformitate cu prevederile art. 267 din T.F.U.E în vederea pronunțării unei hotărâri asupra unor întrebări preliminare cu privire la interpretarea art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, instanța a apreciat că se impune o astfel de sesizare, pentru considerentele ce vom expune în continuare.

Starea de fapt în cauză și stadiul procedurilor este următorul:

1. La data de 26 noiembrie 201 reclamanta IQ a înaintat Judecătoria Cluj-Napoca cererea înregistrată sub nr. (...) prin care, în contradictoriu cu pârâtul JP. a solicitat instanței să dispună divorțul din vina exclusivă a pârâtului, exercitarea autorității părintești exclusiv de către reclamantă cu privire la cei trei copii rezultați din căsătorie, stabilirea locuinței copiilor la reclamantă, cu obligarea tatălui la plata pensiei de întreținere. Pârâtul a formulat cerere reconvențională la acțiunea de divorț a reclamantei, prin care a solicitat divorțul prin acordul soților, sau în subsidiar, din culpa comună, exercitarea în comun a autorității părintești asupra celor trei copii rezultați din căsătorie, stabilirea unui program de legături personale cu copiii.

La data sesizării Judecătoria Cluj-Napoca reclamanta și copiii locuiau în Marea Britanie iar pârâtul în România, comuna (...) jud. Cluj.

2. La termenul din 28 septembrie 2015 Judecătoria Cluj-Napoca, verificându-și competența, a constatat că este competentă să soluționeze cauza. Părțile înțelegându-se ca divorțul să se pronunțe prin acordul lor, instanța a constatat că sunt îndeplinite condițiile pentru soluționarea acestui capăt de cerere, a pronunțat sentința civilă nr 8675/2015 a dispus divorțul prin acordul soților, a dispus capetele de cerere accesorii celor de divorț, cu privire la care a continuat judecata, stabilind termen în vederea administrării probatiunii.

3. Prin sentința civilă nr.6022/2016 instanța a admis în parte cererea reclamantei și cererea reconvențională a pârâtului, a dispus exercitarea de către ambii părinți a autorității părintești asupra celor trei copii rezultați din căsătorie, a stabilit locuința copiilor la mamă, a stabilit pensia de întreținere datorată de pârât copiilor și un programul de legături personale a tatălui cu copiii.

4. Impotriva acestei sentințe ai declarat apel atât reclamanta cât și pârâtul, prin care au solicitat schimbarea unor dispoziții ale sentinței privitoare la programul de legături personale, reclamanta solicitând schimbarea sentinței în sensul de a se dispune exercitarea autorității părintești asupra copiilor exclusiv de către ea și stabilirea unui program de legături personale tatălui cu copiii mai restrictive, în timp ce pârâtul a solicitat schimbarea sentinței prin stabilirea unui program de legături personale cu copiii mai extins. Dosarul a fost înaintat instanței de apel- Tribunalul Cluj- la data de 7 septembrie 2016.

5. La termenul din 8 decembrie 2016 instanța de apel a încuviințat părților suplimentarea probatiunii în apel, stabilind termen pentru administrarea acesteia la data de 2 februarie 2017, când au fost citați martorii în vederea audierii.

6. La data de 26 decembrie 2016 reclamanta IQ a înaintat Tribunalului Birmingham U.K. o cerere de instituire ordin de restricție împotriva pârâtului JP., cerere înregistrată sub nr (...) iar la data de 3 ianuarie 2017 a înaintat sub același număr de dosar o cerere de custodie prin care solicit să se stabilească care dintre părinți va avea custodia copiilor, cu care dintre acestia vor locui ei și programul de vizită la tatălui.

7. La termenul din 3 ianuarie 2017, Tribunalul Birmingham a dispus un ordin de restricție cu privire la copii și totodată, fiindu-I adusă la cunoștință de către reclamantă existența procesului de custodie în fața instanței române, *a dispus în sensul că invita Instanța din România (...) la audierea din 2 Februarie 2017 ca să cedeze jurisdicția acestui caz pe baza faptului că: copiii (...) au reședința stabilită în Anglia și Țara Galilor, cu consimțământul părinților și să refuze judecarea pe mai departe a acestui caz.*

8. La termenul din 2 februarie 2017, în fața instanței române, apelanta reclamantă IQ a invocat că, mai înainte de a se trece la administrarea probatiunii se impune a fi discutată excepția necompetenței internaționale a instanței române. În susținerea acestei excepții a arătat că pe rolul Tribunalului Birmingham U.K. unde locuiește cu copiii încă din anul 2012, există în curs de soluționare cauza cu nr. (...) ce are același obiect cu cauza de față, respectiv, exercitarea responsabilității și autorității părintești, în cadrul căreia, s-a luat o măsură provizorie față de pârâtul din cauza, tatăl copiilor, de a nu putea lua copiii, până la soluționarea definitivă a cauzei, fiind fixat termen de judecată la data de 14.03.2017. A arătat de asemenea că a informat instanța din U.K cu privire la existența acestui dosar în România, în faza de apel, situație față de care Tribunalul Birmingham, în ședința din -24.01.2017, a considerat următoarele: *Reținând, că obiectul cererii, îl reprezintă (și în UK) "o hotărâre privind custodia copiilor" Tribunalul "va invita Instanța din România (...) la audierea din 2 Februarie 2017 ca să cedeze jurisdicția acestui caz pe baza faptului că: copiii (...) au reședința stabilită în Anglia și Țara Galilor, cu consimțământul părinților. Ca urmare, Instanța invita Tribunalul din România să refuze judecarea pe mai departe a acestui caz.*

9. Reclamanata a apreciat că cererea adresată de către Tribunalului Birmingham trebuie a fi calificata drept o cerere formulată în baza art. 15 din REGULAMENTUL (CE) NR 2201/2003 din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000. Totodată a reținut că se sesizează o situație de "litispendență" reglementată de art. 19 alin. (2) din regulament. A apreciat însă că, în ambele ipoteze, se observa necesitatea verificării prealabile a competenței instanțelor române, pentru că numai atunci când se considera competența din perspectiva Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, pot deveni actuale cele două situații, deoarece, în cazul în care, în urma revederii competenței se constată că instanțele române, în raport cu dispozițiile exprese ale art. 8 din Regulament nu sunt competente, atunci, este cert că nu pot fi analizate nici ipoteza trimiterii la o instanță mai bine plasată și nici, litispendența.

În subsidiar, a arătat că dacă s-ar declara competența instanțelor din România, având în vedere ca reședința minorilor este în Regatul Unit de mai bine de cinci ani și ca aceștia sunt deplin integrați în sistemul social al acestui stat, unde vor rămâne, a solicitat a se constata că instanțele din Regatul Unit sunt "mai bine plasate" pentru soluționarea chestiunii privind "responsabilitatea părintească" (în accepțiunea dată de Regulament) fiind astfel, în interesul superior al minorilor ca instanțele din Regatul Unit, care cunosc un mod fidel sistemul social și legislația din acest stat, să hotărască în acesta problemă. Ca urmare, a arătat că în această situație, (în care, totuși, s-ar reține competența instanței române), dând eficiența principiului proximității și regulii instanței mai bine plasate, se impune a se da curs solicitării Tribunalului Birmingham și să permită continuarea judecării în Regatul Unit, în cauza civila nr. (...) pe rolul acestei instanțe, în modalitatea prevăzută art. 15 din Regulament, reținând îndeplinită condiția prevăzută al alin. 5 al acestui articol.

9. De asemenea, la data de 9 martie 2017 reclamanta apelantă a înaintat Tribunalului Cluj cerere de sesizarea a C.J.U.E în temeiul dispozițiilor art. 267 alin. (3) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), văzând și dispozițiile art. 2 din Legea nr. 340/2009, a formulat CERERE DE SESIZARE A CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE, cu privire la următoarele întrebări:

(1) Dacă, dispozițiile alineatului (3) ale articolului 12 din Regulamentul CE nr. 2201/2003, pot constitui temei pentru stabilirea competenței unei instanțe dintr-un stat membru și în situația în care cauzei îi sunt incidente dispozițiile alineatului (2) al aceluiași articol, respectiv, este o cerere accesorie, privind răspunderea părintească, rămasă spre soluționare, după ce, cererea principală de divorț a fost soluționată definitiv, iar minorii împreună cu mama își au reședința obișnuită într-un alt stat membru, unde există inițiată o procedură judiciară privind răspunderea părintească?

(2) Dacă competență în materia răspunderii părintești, prorogată, în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, în favoarea unei instanțe dintr-un stat membru sesizate de comun acord cu o procedură de către titularii răspunderii părintești încetează odată cu pronunțarea unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat în această procedură sau dacă această competență este menținută dincolo de data pronunțării unei astfel de decizii?

(3) Dacă, sintagma "iar competența este în interesul superior al copiilor uzitată în redactarea alineatului (3) al art. 12 din Regulament, se interpretează ca fiind o condiție distinctă, ce trebuie apreciată exclusiv de către instanța, pentru prorogarea competenței?

(1) În caz de răspuns afirmativ, în continuarea, se pune întrebarea dacă, o instanță mai poate revedea (aprecia) asupra interesului superior al copiilor din perspectiva competenței, ulterior momentului la care, o alta instanță, dintr-un alt stat

membru, a decis, ca interesul copiilor ar fi ca judecarea cererii în stabilirea răspunderii părintești să fie realizată de către această din urmă.

- (2) Dacă o instanța din România, este competența sa statueze cu privire la răspunderea părintească și după momentul la care, cererea principală de divorț a fost definitiv soluționată, iar copiii împreună cu mama lor își au reședința obișnuită în mod legal în Anglia, dinaintea promovării acțiunii de divorț și respectiv, accesoriu acesteia și a cererii privind răspunderea părintească, notând totodată că, mama a inițiat un demers judiciar privind răspunderea părintească în Anglia, aceasta nemaifiind de acord cu continuarea procedurii în România.

10. Prin încheierea pronunțată la data de 14 aprilie 2017, Tribunalul Cluj a respins cererea de sesizare a C.J.U.E și a reținut competența instanțelor române în soluționarea litigiului. Pentru a hotărî astfel tribunalul a apreciat că nu este necesară sesizarea Curții, în considerarea faptului că normele din Regulamentul 2201/2003 referitoare la instanța căreia îi revine competența soluționării acțiunii sunt clare și nu lasă loc de interpretare, după cum va argumenta, iar Curtea, deși nu a pronunțat hotărâri care dezlegau pe de-a întregul problemele aduse în discuție în legătură cu competența în litigiul de față, prin alte hotărâri preliminare a dezlegat interpretarea dată altor chestiuni legate de competență, care sunt elemente ce permit soluționarea chestiunii adusă în discuție.

Astfel, în cauza C- 499 C.J.U.E a statuat că momentul în care se verifică competența instanței este cel al sesizării instanței. Tribunalul a apreciat că această statuare este esențială, deoarece la acest moment trebuie verificată existența condițiilor la care ne raportăm în stabilirea competenței.

Copiii locuiesc împreună cu mama în Marea Britanie, încă din anul 2012. Reședința obișnuită a copiilor într-un alt stat membru UE conferă cauzei un element de extraneitate, care face aplicabile în cauză dispozițiile Regulamentului nr. 2201/2003 al U.E.

Normele din Regulament relevante în speța de față art. 3 , art. 4, art. 8 alin 2 și art. 12 .

În Hotărârea din 15 februarie 2017 dată în cauza C-499 C.J.U.E a statuat că

Potrivit alineatului (1) al acestui articol 8, competența unei instanțe trebuie să fie stabilită "la momentul la care instanța este sesizată", cu alte cuvinte, la data la care actul de sesizare a instanței este depus la această instanță, în conformitate cu articolul 16 din acest regulament (a se vedea în acest sens [Hotărârea](#) din 1 octombrie 2014, E., C-436/13, EU:C:2014:2246, punctul 38).

Deși se referă la art. 8, tribunalul a apreciat că această statuare cu privire la momentul verificării competenței este valabilă și în cazul competenței prevăzută la alte articole.

În speță, actul de sesizare al instanței îl reprezintă acțiunea înregistrată pe rolul Judecătoriei Cluj-Napoca la data de 26 nov. 2014, formulată de reclamanta IQ prin care a solicitat divorțul din vina exclusivă a pârâtului, exercitarea autorității părintești exclusiv de către reclamantă, stabilirea locuinței copiilor rezultati din căsătorie la reclamantă, cu obligarea tatălui la plata pensiei de întreținere. La acțiunea reclamantei s-a alăturat cererea reconvențională formulată de pârât, prin care a solicitat divorțul prin acordul soților, sau în subsidiar, din culpa comună, exercitarea în comun a autorității părintești, stabilirea unui program de legături personale cu copiii.

La momentul sesizării instanței, pârâtul locuia în com. (...), jud. Cluj.

Fostul domiciliu al soților fiind în comuna (...), pârâtul locuind în continuare în această localitate, Judecătoria Cluj-Napoca era instanță competentă să soluționeze acțiunea

principală, inclusiv cu petitele accesorii, precum și cererea reconvențională, potrivit art. 3 și 4 din Regulament.

Această competență a instanței rămâne dobândită și după soluționarea capătului de cerere principal, întrucât ne aflăm în aceeași procedură, care nu a primit o soluție definitivă cu privire la toate capetele de cerere.

Chiar dacă am privi cererea în material răspunderii părintești ca o cerere distinctă de cea de divorț, instanța română este de asemenea competentă în temeiul prorogării de competență prev. de art. 12 alin. 1 din Regulament.

La data sesizării instanței cu cererea de exercitare a răspunderii părintești, moment la care se verifică competența, nu exista o hotărâre definitivă dată asupra cererii de divorț, instanța română era instanța care exercita competența în materie de divorț, cel puțin unul dintre părinți exercita autoritatea părintească, competența instanțelor a fost acceptată în mod neechivoc de către titularii răspunderii părintești, câtă vreme reclamanta a sesizat instanța română iar pârâțul nu a contestat competența instanței române și formulat cereri, apărări și propunând probe în fața acesteia instanțe.

Această prorogare de competență era în interesul copiilor, întrucât permitea o cercetare judecătorească mai facilă și mai elocventă, având în vedere că viața de familie a copiilor împreună cu ambii părinți s-a desfășurat exclusiv în România, în soluționarea petitului privind exercitarea autorității părintești s-au adus în discuție aspecte și episoade legate de relațiile copiilor cu tatăl, episoade din viața lor comună, iar martorii care puteau testa lucruri relevante sub acest aspect locuiau în România.

Interesul copiilor legat de prorogarea competenței trebuie să aibă în vedere strict competența, derularea procedurii în fața unei anumite instanțe, și nu soluția pe care cererile părților ar putea să le primească prin raportare la legislația statului prev. de art. 12 alin 1 din regulament prin comparație cu statul de la reședința obișnuită a copilului, prev. de art. 8 și de la care art. 12 derogă.

Contrar susținerilor apelante, competența instanței prev. la alin 1 nu a încetat la pronunțarea definitivă a sentinței de divorț, întrucât este incidentă teza de la art. 12 alin 2 lit.b), potrivit căreia, dacă la data soluționării definitive a cererii de divorț este pe rol o procedură privind răspunderea părintească, competența acordată în temeiul alin. 1 va înceta numai la soluționarea definitivă a acestei proceduri privind răspunderea părintească.

11.La termenul de judecată din 18 mai 2017, reclamanta a adus la cunoștința instanței române că instanța britanică, fiind încunostiințată că instanța română s-a declarat competentă în cauză, a inițial procedurile prevăzute de normele procedural britanice pentru a adresa instanței române cerere de cedare a jurisdicției în temeiul dispozițiilor art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003.

12.Nefiind depusă o dovadă în sensul celor arătate, Tribunalul Cluj a amânat cauza pentru termenul din 29 iunie 2017 pentru a face investigații în legătură cu existența unei astfel de solicitări.

13. La termenul din 29 iunie 2017, reclamanta a învederat Tribunalul că dosarul din Marea Britanie a fost preluat de judecătorul internațional, care potrivit normelor legale britanice este o instituție care asigură cooperarea dintre instanțele britanice și rețeaua internațională, pentru a formula cererea de cedare a jurisdicției în temeiul art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003. La acest termen Tribunalul Cluj a dispus efectuarea de investigații prin Autoritatea Centrală Română cu privire la existența în derulare a procedurii la care a făcut referire apelanta.

14.La termenul din 11 iulie 2017 părțile au depus la dosar Ordinul dat de Inalta Curte de Justiție, Divizia pentru familie, Curtea pentru familie din Birmingham la data de 6 iulie 2017 în dosar nr. (...), prin care s-a dispus ca litigiul inițiat de reclamanta IQ este transferat la Inalta Curte și reținând că cei trei copii în cauză au domiciliul obișnuit în jurisdicția Angliei

si Tării Galilor, stabilită cel mai târziu din 2013 , aşadar au avut reşedinţa obişnuită în această jurisdicţie şi nu în România, în toate momentele în care au existat proceduri în faţa Curţii Române, cere Curţii de Justiţie a României, în temeiul art. 15 Bruxelles II, fie transferarea procedurii în această jurisdicţie sau oprirea procedurilor în România şi cedarea jurisdicţiei acestei Curţi. Totodată, s-a permis reclamantei să transmită o copie a acestui ordin direct instanţei române.

15.Odată cu primirea acestui ordin al Inaltei Curţi de Justiţie, este indubitabil că există o sesizare a instanţei române în temeiul art. 15 din Regulamentul 2201/2003 pentru trimiterea cauzei către o instanţă mai bine plasată.

16.Confruntată cu această chestiune a solicitării trimiterii cauzei către o instanţă mai bine plasată, tribunalul apreciază că nu poate lua o decizie în sensul solicitat, mai înainte de a primi lămuriri de la CJUE cu privire la modul de interpretare a dispoziţiilor art. 15 din Regulamentul 2201/2003.

Articolul 15 din Regulament prevede următoarele:

Trimiterea la o instanţă mai bine plasată pentru a soluţiona cauza

- i. Cu titlu de excepţie, instanţele judecătoreşti dintr-un stat membru competente pentru a soluţiona cauza pe fond pot, în cazul în care consideră că o instanţă dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială este mai bine plasată pentru a soluţiona cauza sau o parte specifică a acesteia şi atunci când acest lucru serveşte interesul superior al copilului: (a) să suspende procedura sau respectiva parte a acesteia şi să invite părţile să depună o cerere la instanţa judecătorească din acest alt stat membru în conformitate cu alineatul (4) sau (b) să solicite instanţei judecătoreşti din alt stat membru să-şi exercite competenţa în conformitate cu alineatul (5).
- ii. Alineatul (1) se aplică: (a) la cererea uneia dintre părţi sau (b) la iniţiativa instanţei judecătoreşti sau (c) la solicitarea instanţei judecătoreşti dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială, în conformitate cu alineatul (3). Cu toate acestea, trimiterea se poate efectua, la iniţiativa instanţei sau la solicitarea instanţei dintr-un alt stat membru, numai dacă este acceptată de cel puţin una dintre părţi.
- iii. În sensul alineatului (1), se consideră că un copil are o legătură specială cu un stat membru în cazul în care: (a) după sesizarea instanţei judecătoreşti menţionate la alineatul (1), copilul şi-a dobândit reşedinţa obişnuită în acest stat membru sau (b) copilul a avut reşedinţa obişnuită în acest stat membru sau (c) copilul este resortisant al acestui stat membru sau (d) unul dintre titularii răspunderii părinteşti îşi are reşedinţa obişnuită în acest stat membru sau (e) litigiul se referă la măsurile de protecţie a copilului privind administrarea, conservarea sau dispoziţia cu privire la bunurile deţinute de copil, bunuri care se află pe teritoriul acestui stat membru.
- iv. Instanţa judecătorească din statul membru competentă pentru a soluţiona cauza pe fond acordă un termen în care instanţele judecătoreşti din celălalt stat membru trebuie să fie sesizate în conformitate cu alineatul (1). În cazul în care instanţele nu sunt sesizate în acest termen, instanţa sesizată continuă să-şi exercite competenţa în conformitate cu articolele 8-14.

- b. (5) Instanțele judecătorești din acest alt stat membru pot, în cazul în care este în interesul superior al copilului, din cauza circumstanțelor specifice ale cauzei, să se declare competente într-un termen de șase săptămâni de la data sesizării acestora pe baza alineatului (1) litera (a) sau (b). În acest caz, prima instanță sesizată își declină competența. În caz contrar, prima instanță sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14. (6) Instanțele judecătorești cooperează, în sensul prezentului articol, direct sau prin intermediul autorităților central desemnate în conformitate cu art. 33

17. Nelămurirea instanței este în legătură cu modul de interpretare a dispozițiilor art. 15 alin. 1 din Regulamentul 2201/2003, respectiv dacă sintagma instanțele judecătorești dintr-un stat membru competente pentru a soluționa cauza pe fond, se referă atât la cele care soluționează cauza în primă instanță cât și la cele care soluționează căile de atac.

18. Interesează dacă poate avea loc o trimitere a cauzei în temeiul art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003 către o instanță mai bine plasată, în cazul în care instanța competentă căreia I se solicită trimiterea cauzei unei instanțe mai bine plasate este o instanță de apel, în timp ce instanța mai bine plasată este o instanță care judecă în primul grad de jurisdicție.

18. În acest caz, spre deosebire de situația în care ambele cauze se află în primă instanță, când pricina aflată în fața instanței solicitată să trimită cauza este în calea de atac, există deja o hotărâre pronunțată în primă instanță.

19. Potrivit dispozițiilor art. 448 alin 81) pct. 1 Cod pr.civ. român, hotărârile în materie de răspundere părintească pronunțate în primă instanță sunt executorii, ceea ce înseamnă că în baza acestui text legal, câtă vreme acea sentință nu este desființată, pârâtul ar putea cere punerea ei în executare..

19. Se pune întrebarea care este soarta hotărârii pronunțată de prima instanță în cazul în care se apreciază că este admisibilă trimiterea cauzei către instanța mai bine plasată și în situația în care dosarele sunt în stadii procesuale diferite. Hotărârea primei instanțe este desființată de drept în baza dispoziției de trimitere? Dacă nu, are instanța mai bine plasată competență să desființeze în vreun fel hotărârea dată în primă instanță de jurisdicția care trimite cauza? Are instanța de trimitere posibilitatea să desființeze în alt mod hotărârea dată în primă instanță? În speță, are instanța britanică competență să desființeze hotărârea dată în prim grad de jurisdicție de instanța română?

20. Potrivit legii procesuale române, hotărârile judecătorești date în primă instanță de judecătore în materia răspunderii părintești, pot fi desființate numai în urma admiterii căii de atac a apelului. În speță, dacă instanța ar trimite cauza în temeiul art.15 din Regulamentul 2201/2003 instanței britanice, nu ar avea ocazia să soluționeze apelul astfel încât hotărârea primei instanțe ar rămâne în ființă.

21. Verificând jurisprudența anterioară a CJUE pe reglementarea art. 15 din Regulamentul 2201/2003, nu am putut identifica hotărâri care să lămurească aspectul sesizat, motiv pentru care apreciem necesară sesizarea CJUE în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare.

20. Totodată se va solicita Curții accesarea procedurii de urgență, apreciind că se impune derularea accelerată a procedurilor, întrucât așa cum rezultă din cele de mai sus, obiectul cauzelor este custodia copiilor, aceste chestiuni trebuie solutionate cu celeritate, din pricina procedurilor legate de lămurirea competenței celor două instanțe, judecarea litigiilor trenează de mai multe luni.

21. În temeiul disp art. 413 Cod pr.civ. instanța va dispune suspendarea cauzei până la pronunțarea deciziei preliminare.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII

DISPUNE:

Stabilește că procedura de sesizare a CJUE este prioritară față de procedura de sesizare a I.C.C.J pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare.

În temeiul disp. art. 267 din TFUE dispune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării unei decizii preliminare privind interpretarea articolului 15 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, mai exact, dacă sintagma instanțele judecătorești dintr-un stat membru competente pentru a soluționa cauza pe fond utilizată în alineatul 15 se referă atât la instanțele care soluționează cauza în primă instanță, cât și la cele care soluționează căile de atac. Interesează dacă poate avea loc o trimitere a cauzei în temeiul art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003 către o instanță mai bine plasată, în cazul în care instanța competentă căreia i se solicită trimiterea cauzei unei instanțe mai bine plasate este o instanță de apel, în timp ce instanța mai bine plasată este o instanță care judecă în primul grad de jurisdicție.

În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, care este ar trebui să fie în opinia Curții soarta hotărârii pronunțată în primă instanță de instanța competentă care procedează la trimiterea cauzei instanței mai bine plasate.

Se va solicita Curții utilizarea procedurii de urgență.

Dispune suspendarea cauzei până la pronunțarea deciziei preliminare.

Pronunțată în ședința publică de la 12 Iulie 2017.

Președinte,
(...)

Judecător,
(...)

Grefier,
(...)

Dosar nr (...)
ROMÂNIA
TRIBUNALUL Cluj

Secția CIVILĂ
Completul compus din:

Președinte: (...)

Judecător: (...)

CERERE DE DECIZIE PRELIMINARĂ

În procedură accelerată/de urgență

Tribunalul Cluj din oficiu, față de cele dispuse prin încheierea de ședință din 12 iulie 2017 în temeiul articolului 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în , coroborat cu articolul 105/articolul 107 din Regulamentul de procedură al CJUE), solicită

CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

A răspunde la următoarele întrebări preliminare legate de interpretarea art. articolului 15 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești o decizie în acest sens fiind utilă soluționării cauzei interne înregistrate pe rolul instanței sub nr. (...)

1. Dacă sintagma instanțele judecătorești dintr-un stat membru competente pentru a soluționa cauza pe fond utilizată în aliniatul 15 se referă atât la instanțele care soluționează cauza în primă instanță, cât și la cele care soluționează căile de atac. Interesează dacă poate avea loc o trimitere a cauzei în temeiul art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003 către o instanță mai bine plasată, în cazul în care instanța competentă căreia I se solicită trimiterea cauzei unei instanțe mai bine plasate este o instanță de apel, în timp ce instanța mai bine plasată este o instanță care judecă în primul grad de jurisdicție.

2. ... În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, care este ar trebui să fie în opinia Curții soarta hotărârii pronunțată în primă instanță de instanța competentă care procedează la trimiterea cauzei instanței mai bine plasate.
(întrebarea 2)

...

Obiectul litigiului. Fapte pertinente

1. La data de 26 noiembrie 2014 reclamanta I.S.A. a înaintat Judecătoriei Cluj-Napoca cererea înregistrată sub nr. (...) prin care, în contradictoriu cu pârâțul JP. a solicitat instanței

să dispună divorțul din vina exclusivă a pârâtului, exercitarea autorității părintești exclusiv de către reclamantă cu privire la cei trei copii rezultați din căsătorie, stabilirea locuinței copiilor la reclamantă, cu obligarea tatălui la plata pensiei de întreținere. Pârâtul a formulat cerere reconvențională la acțiunea de divorț a reclamantei, prin care a solicitat divorțul prin acordul soților, sau în subsidiar, din culpa comună, exercitarea în comun a autorității părintești asupra celor trei copii rezultați din căsătorie, stabilirea unui program de legături personale cu copiii.

La data sesizării Judecătoria Cluj-Napoca reclamanta și copiii locuiau în Marea Britanie iar pârâtul în România, comuna (...) jud. Cluj.

2. La termenul din 28 septembrie 2015 Judecătoria Cluj-Napoca, verificându-și competența, a constatat că este competentă să soluționeze cauza. Părțile înțelegându-se ca divorțul să se pronunțe prin acordul lor, instanța a constatat că sunt îndeplinite condițiile pentru soluționarea acestui capăt de cerere, a pronunțat sentința civilă nr. 8675/2015 a dispus divorțul prin acordul soților, a dispus capetele de cerere accesorii celor de divorț, cu privire la care a continuat judecata, stabilind termen în vederea administrării probațiunii.

3. Prin sentința civilă nr. 6022/2016 instanța a admis în parte cererea reclamantei și cererea reconvențională a pârâtului, a dispus exercitarea de către ambii părinți a autorității părintești asupra celor trei copii rezultați din căsătorie, a stabilit locuința copiilor la mamă, a stabilit pensia de întreținere datorată de pârât copiilor și un program de legături personale a tatălui cu copiii.

4. Împotriva acestei sentințe a declarat apel atât reclamanta cât și pârâtul, prin care au solicitat schimbarea unor dispoziții ale sentinței privitoare la programul de legături personale, reclamanta solicitând schimbarea sentinței în sensul de a se dispune exercitarea autorității părintești asupra copiilor exclusiv de către ea și stabilirea unui program de legături personale tatălui cu copiii mai restrictive, în timp ce pârâtul a solicitat schimbarea sentinței prin stabilirea unui program de legături personale cu copiii mai extins. Dosarul a fost înaintat instanței de apel - Tribunalul Cluj - la data de 7 septembrie 2016.

5. La termenul din 8 decembrie 2016 instanța de apel a încuviințat părților suplimentarea probațiunii în apel, stabilind termen pentru administrarea acesteia la data de 2 februarie 2017, când au fost citați martorii în vederea audierii.

6. La data de 26 decembrie 2016 reclamanta IQ a înaintat Tribunalului Birmingham U.K. o cerere de instituire a ordinului de restricție împotriva pârâtului JP., cerere înregistrată sub nr. (...) iar la data de 3 ianuarie 2017 a înaintat sub același număr de dosar o cerere de custodie prin care solicită să se stabilească care dintre părinți va avea custodia copiilor, cu care dintre aceștia vor locui ei și programul de vizită la tatălui.

7. La termenul din 3 ianuarie 2017, Tribunalul Birmingham a dispus un ordin de restricție cu privire la copii și totodată, fiindu-i adusă la cunoștință de către reclamantă existența procesului de custodie în fața instanței române, a dispus în sensul că invita Instanța din România (...) la audierea din 2 Februarie 2017 ca să cedeze jurisdicția acestui caz pe baza faptului că: copiii (...) au reședința stabilită în Anglia și Țara Galilor, cu consimțământul părinților și să refuze judecarea pe mai departe a acestui caz.

8. La termenul din 2 februarie 2017, în fața instanței române, apelanta reclamantă IQ a invocat că, mai înainte de a se trece la administrarea probațiunii se impune a fi discutată excepția necompetenței internaționale a instanței române. În susținerea acestei excepții a arătat că pe rolul Tribunalului Birmingham U.K. unde locuiește cu copiii încă din anul 2012, există în curs de soluționare cauza cu nr. (...) ce are același obiect cu cauza de față, respectiv, exercitarea responsabilității și autorității părintești, în cadrul căreia s-a luat o măsură provizorie față de pârâtul din cauza, tatăl copiilor, de a nu putea lua copiii, până la soluționarea definitivă a cauzei, fiind fixat termen de judecată la data de 14.03.2017. A arătat de asemenea că a informat instanța din U.K. cu privire la existența acestui dosar în România,

în faza de apel, situație față de care Tribunalul Birmingham, în ședința din -24.01.2017, a considerat următoarele:*Reținând, că obiectul cererii, îl reprezintă (și în UK) "o hotărâre privind custodia copiilor" Tribunalul "va invita Instanța din România (...) la audierea din 2 Februarie 2017 ca să cedeze jurisdicția acestui caz pe baza faptului că: copiii (...) au reședința stabilită în Anglia și Țara Galilor, cu consimțământul părinților. Ca urmare, Instanța invita Tribunalul din România să refuze judecarea pe mai departe a acestui caz.*

9.De asemenea, la data de 9 martie 2017 reclamanta apelantă a înaintat Tribunalului Cluj cerere de sesizarea a C.J.U.E în temeiul dispozițiilor art. 267 alin. (3) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), văzând și dispozițiile art. 2 din Legea nr. 340/2009, a formulat CERERE DE SESIZARE A CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE, cu privire la următoarele întrebări:

(1) Dacă, dispozițiile alineatului (3) ale articolului 12 din Regulamentul CE nr. 2201/2003, pot constitui temei pentru stabilirea competenței unei instanțe dintr-un stat membru și în situația în care cauzei îi sunt incidente dispozițiile alineatului (2) al aceluiași articol, respectiv, este o cerere accesorie, privind răspunderea părintească, rămasă spre soluționare, după ce, cererea principală de divorț a fost soluționată definitiv, iar minorii împreună cu mama își au reședința obișnuită într-un alt stat membru, unde există inițiată o procedură judiciară privind răspunderea părintească?

(2) Dacă competență în materia răspunderii părintești, prorogată, în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2201/2003, în favoarea unei instanțe dintr-un stat membru sesizate de comun acord cu o procedură de către titularii răspunderii părintești încetează odată cu pronunțarea unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat în această procedură sau dacă această competență este menținută dincolo de data pronunțării unei astfel de decizii?

(4) Dacă, sintagma "iar competența este în interesul superior al copiilor" utilizată în redactarea alineatului (3) al art. 12 din Regulament, se interpretează ca fiind o condiție distinctă, ce trebuie apreciată exclusiv de către instanța, pentru prorogarea competenței?

(3) În caz de răspuns afirmativ, în continuare, se pune întrebarea dacă, o instanță mai poate revedea (aprecia) asupra interesului superior al copiilor din perspectiva competenței, ulterior momentului la care, o altă instanță, dintr-un alt stat membru, a decis, ca interesul copiilor ar fi ca judecarea cererii în stabilirea răspunderii părintești să fie realizată de către această din urmă.

(4) Dacă o instanță din România, este competența să statueze cu privire la răspunderea părintească și după momentul la care, cererea principală de divorț a fost definitiv soluționată, iar copiii împreună cu mama lor își au reședința obișnuită în mod legal în Anglia, dinaintea promovării acțiunii de divorț și respectiv, accesoriu acesteia și a cererii privind răspunderea părintească, notând totodată că, mama a inițiat un demers judiciar privind răspunderea părintească în Anglia, aceasta nemaifiind de acord cu continuarea procedurii în România.

10.Prin încheierea pronunțată la data de 14 aprilie 2017, Tribunalul Cluj a respins cererea de sesizare a C.J.U.E și a reținut competența instanțelor române în soluționarea litigiului.

In cererea de sesizare nu am cuprins argumentele ce au stat la baza acestor măsuri, însă ele se regăsesc în incheierea din 12 iulie 2017 prin care s-a dispus sesizarea CJUE, anexată prezenței cereri.

11. La termenul de judecată din 18 mai 2017, reclamanta a adus la cunoștința instanței române faptul că instanța britanică, fiind incunostiințată că instanța română s-a declarat competentă în cauză, a inițial procedurile prevăzute de normele procedurale britanice pentru a adresa instanței române o cerere de cedare a jurisdicției în temeiul dispozițiilor art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003.

12. La termenul din 11 iulie 2017 părțile au depus la dosar Ordinul dat de Inalta Curte de Justiție, Divizia pentru familie, Curtea pentru familie din Birmingham la data de 6 iulie 2017 în dosar nr. (...), prin care s-a dispus ca litigiul inițiat de reclamanta IQ este transferat la Inalta Curte și reținând că cei trei copii în cauză au domiciliul obișnuit în jurisdicția Angliei și Țării Galilor, stabilită cel mai târziu din 2013, așadar au avut reședința obișnuită în această jurisdicție și nu în România, în toate momentele în care au existat proceduri în fața Curții Române, cere Curții de Justiție a României, în temeiul art. 15 Bruxelles II, fie transferarea procedurii în această jurisdicție sau oprirea procedurilor în România și cedarea jurisdicției acestei Curți. Totodată, s-a permis reclamantei să transmită o copie a acestui ordin direct instanței române.

13. Odată cu primirea acestui ordin al Inaltei Curți de Justiție, este indubitabil că există o sesizare a instanței române în temeiul art. 15 din Regulamentul 2201/2003 pentru trimiterea cauzei către o instanță mai bine plasată.

Dispoziții ale dreptului Uniunii Europene pertinente

14. Instanța apreciază că în cauză sunt incidente dispozițiile art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, deoarece instanța română a stabilit că este competentă în soluționarea litigiului iar instanța britanică, care apreciază că este o instanță mai bine plasată întrucât copiii locuiesc în marea Britanie din anul 2013 cel mai târziu și solicită trimiterea cauzei în temeiul normei arătate

7. Articolul 15 din Regulament prevede următoarele:

Trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza

- i. Cu titlu de excepție, instanțele judecătorești dintr-un stat membru competente pentru a soluționa cauza pe fond pot, în cazul în care consideră că o instanță dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială este mai bine plasată pentru a soluționa cauza sau o parte specifică a acesteia și atunci când acest lucru servește interesul superior al copilului: (a) să suspende procedura sau respectiva parte a acesteia și să invite părțile să depună o cerere la instanța judecătorească din acest alt stat membru în conformitate cu alineatul (4) sau (b) să solicite instanței judecătorești din alt stat membru să-și exercite competența în conformitate cu alineatul (5).
- ii. Alineatul (1) se aplică: (a) la cererea uneia dintre părți sau (b) la inițiativa instanței judecătorești sau (c) la solicitarea instanței judecătorești dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială, în conformitate cu alineatul (3). Cu toate acestea, trimiterea se poate efectua, la inițiativa instanței sau la

solicitarea instanței dintrun alt stat membru, numai dacă este acceptată de cel puțin una dintre părți.

- iii. În sensul alineatului (1), se consideră că un copil are o legătură specială cu un stat membru în cazul în care: (a) după sesizarea instanței judecătorești menționate la alineatul (1), copilul și-a dobândit reședința obișnuită în acest stat membru sau (b) copilul a avut reședința obișnuită în acest stat membru sau (c) copilul este resortisant al acestui stat membru sau (d) unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită în acest stat membru sau (e) litigiul se referă la măsurile de protecție a copilului privind administrarea, conservarea sau dispoziția cu privire la bunurile deținute de copil, bunuri care se află pe teritoriul acestui stat membru.
- iv. Instanța judecătorească din statul membru competentă pentru a soluționa cauza pe fond acordă un termen în care instanțele judecătorești din celălalt stat membru trebuie să fie sesizate în conformitate cu alineatul (1). În cazul în care instanțele nu sunt sesizate în acest termen, instanța sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14.

(5) Instanțele judecătorești din acest alt stat membru pot, în cazul în care este în interesul superior al copilului, din cauza circumstanțelor specifice ale cauzei, să se declare competente într-un termen de șase săptămâni de la data sesizării acestora pe baza alineatului (1) litera (a) sau (b). În acest caz, prima instanță sesizată își declină competența. În caz contrar, prima instanță sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14. (6) Instanțele judecătorești cooperează, în sensul prezentului articol, direct sau prin intermediul autorităților central

Motivele care au determinat instanța să formuleze cererea de decizie preliminară

15. Nelămurirea instanței este în legătură cu modul de interpretare a dispozițiilor art. 15 alin. 1 din Regulamentul 2201/2003, respectiv dacă sintagma instanțele judecătorești dintr-un stat membru competente pentru a soluționa cauza pe fond, se referă atât la cele care soluționează cauza în primă instanță cât și la cele care soluționează căile de atac.

16. Interesează dacă poate avea loc o trimitere a cauzei în temeiul art. 15 din Regulamentul nr. 2201/2003 către o instanță mai bine plasată, în cazul în care instanța competentă căreia I se solicită trimiterea cauzei unei instanțe mai bine plasate este o instanță de apel, în timp ce instanța mai bine plasată este o instanță care judecă în primul grad de jurisdicție.

În acest caz, spre deosebire de situația în care ambele cauze se află în primă instanță, când pricina aflată în fața instanței solicitată să trimită cauza este în calea de atac, există deja o hotărâre pronunțată în primă instanță.

Potrivit dispozițiilor art. 448 alin 81) pct. 1 Cod pr.civ. român, hotărârile în materie de răspundere părintească pronunțate în primă instanță sunt executorii, ceea ce înseamnă că în baza acestui text legal, câtă vreme acea sentință nu este desființată, pârâtul ar putea cere punerea ei în executare..

17. Se pune întrebarea care este soarta hotărârii pronunțată de prima instanță în cazul în care se apreciază că este admisibilă trimiterea cauzei către instanța mai bine plasată și în situația în care dosarele sunt în stadii procesuale diferite. Hotărârea primei instanțe este desființată de drept în baza dispoziției de trimitere? Dacă nu, are instanța mai bine plasată competența să desființeze în vreun fel hotărârea dată în primă instanță de jurisdicția care

trimite cauza ? Are instanța de trimitere posibilitatea să desființeze în alt mod hotărârea dată în primă instanță? În speță, are instanța britanică competență să desființeze hotărârea dată în prim grad de jurisdicție de instanța română?

18. Potrivit legii procesuale române, hotărârile judecătorești date în primă instanță de judecătoria în materia răspunderii părintești, pot fi desființate numai în urma aditerii căii de atac a apelului. În speță, dacă instanța ar trimite cauza în temeiul art. 15 din Regulamentul 2201/2003 instanței britanice, nu ar avea ocazia să soluționeze apelul astfel încât hotărârea prime instanțe ar rămâne în ființă.

20 Verificând jurisprudența anterioară a CJUE pe reglementarea art. 15 din Regulamentul 2201/2003, nu am a putut identifica hotărâri care să lămurească aspectul sesizat, motiv pentru care apreciem necesară sesizarea CJUE în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare.

20. Totodată se va solicita Curții accesarea procedurii de urgență, apreciind că se impune derularea accelerată a procedurilor, întrucât așa cum rezultă din cele de mai sus, obiectul cauzelor este custodia copiilor, aceste chestiuni trebuie soluționate cu celeritate, din pricina procedurilor legate de lămurirea competenței celor două instanțe, judecarea litigiilor trenează de mai multe luni.

Justificarea solicitării de a se pronunța o hotărâre preliminară în procedura accelerată/de urgență

21. Apreciem că se impune derularea accelerată a procedurilor, întrucât așa cum rezultă din cele de mai sus, obiectul cauzelor este custodia copiilor, aceste chestiuni trebuie soluționate cu celeritate, din pricina procedurilor legate de lămurirea competenței celor două instanțe, judecarea litigiilor trenează de mai multe luni.

JUDECĂTOR/

(...)

(...)

Cluj-Napoca, 17 iulie 2017